

שאלון בחינה

בנושא:

חגים

מועד:

ניסן התשפ"ה

סמל שאלון:

104.4.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד ניסן התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות חגים

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלויה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. קיום מצוות

- א. הרבנות הראשית מספקת לכל חייל שופר, וארבעה מינים לחג הסוכות, נודע לאחד החיילים שהמפקד שלו נתן הוראה ביו"ט בבוקר לנהג טנדר גוי שישע מיד למחסן הראשי במרכז הארץ להביא לבסיס או לעמדה שופר או ד' מינים, ברור שהם יגיעו מחוץ לתחום דאורייתא של י"ב מיל, האם יהיה מותר לתקוע בשופר זה, או ליטול ה-ד' מינים אלו?
- ב. האם דין זה ישתנה כשהחייל התלונן על כך בבוקרו של יו"ט, ובעקבות זה ניתנה ההוראה לנהג הגוי לנסוע ולהביאם, באופן המותר, מה הן המגבלות של החיילים בעניין זה.
- ג. מה הדין כשהחייל דרוזי הלך מעצמו או נשלח לקנות עבורו ביו"ט ארבע מינים או לחותכם מן העץ.

2. שופר

- א. בעל תוקע שיצאה לו תרועה קצרה ועשאה רק ג' טרומיטין, האם חוזר ולהיכן יחזור, מה הדין כשעשה פחות מג' טרומיטין.
- ב. התחיל לתקוע תקיעה אחרונה של סוף אותו סדר, ונתקל ונשמע כשבר האם יחזור לראש.
- ג. באחד מן הסדרים אחר התקיעה האחרונה, תקע בטעות ללא שהקריאו לו תקיעה נוספת כמתעסק, או לשם תקיעה, האם יכולה לעלות תקיעה נוספת זו לתקיעה ראשונה של הסדר הבא.

3. עשי"ת

- א. הנמצא במקום נידח ואין לו אפשרות להשיג פת שנאפית על ידי ישראל והוא אינו יכול לאפות לבד, ונצרך לאכול לחם, האם נתיר לו לאכול פת עכו"ם בעשי"ת, ואיך הוא יוכל להקטין את הקולא ולהחמיר, האם יפריש חלה, האם יברך על הפרשתה.
- ב. אדם צעיר שדיבר לשה"ר על אדם שנפטר לפני השואה, האם צריך או כדאי שיאתר את קברו ויסע לבית הקברות לבקש מחילה בפני עשרה או לא.
- ג. מה הוא זמן הטבילה בעיוכ"פ לכתחילה, ובדיעבד, והמהדרין, כמה טבילות צריך.

4. סוכה

1. האם מותר לכתחילה לסכך בסכך כשר על הסוכה מעל הבית, או בתוך הבית, או תחת אילן מחובר או תחת גג הזזה על צירים, ולאחר מכן להסיר את התקרה שמעליהם או תחתיהם או את הרעפים, או לפתוח את גג ההזזה או לקצוץ את האילן, האם צריך לעשות לאחר מכן תיקון כלשהו, וכיצד יעשה זאת? ומדוע?
2. האם מותר לסמוך את דפנות הסוכה או את הסכך על אילן, או לקבוע מסמרים באילן ובמסמרים אלו לתמוך את הסכך, האם יהיה מותר להיכנס לתוך סוכה זו ביו"ט או בשבת או בחוה"מ, באופן שאסור להיכנס בה ביום טוב – אם עבר ונכנס בה ואכל בתוכה כזית ראשון, האם חייב לאכול אח"כ שוב פעם נוספת בסוכה אחרת.
3. בנה סוכה וסיככה כדין וצלתה מרובה מחמתה, ונתגלה לאחר מכן שהסוכה נבנתה תחת עץ שענפיו צילתם מרובה מחמתם או שחמתם מרובה מצילתם והם מאהילים על הסוכה, האם ישתנה הדין כשעירב אותם עם הסכך הכשר ואינם נראים בתוך סכך הסוכה.

5. סוכה

1. סיכך ע"ג הסוכה בענפים המחוברים עדיין לקרקע, ולאחר מכן קצצם, האם הסכך פסול כיוון שהוא "תעשה ולא מן העשוי", או שהוא כשר מחמת שעשה מעשה חשוב שכך שקצצו, האם צריך הוא לעשות עוד תיקון לסכך.
2. בנה את דפנות הסוכה, ויש מעליה ענפי אילן שעדיין מחוברים וקצצם וכיוון בשעת הקציצה שיהא לשם צל והם נופלים מאליהם על גבי הסוכה, האם מועיל דבר זה.
3. א. האם מותר לבנות סוכה ע"ג דבר המיטלטל, כגון ספינה כשיש במקום זה רוחות חזקות שאינם מצויות ביבשה, האם הסוכה כשרה? ומדוע?
- ב. האם ובאיזה אופן מותר לבנות סוכה בין האילנות כשהאילנות הן הדפנות לסוכה, באר מה החידוש בדין זה.

6. ד' מינים

1. קהילה נידחת שאין לה ד' מינים, והגיעו אליהם סמוך לשקיעה ד' או רק ג' מינים, ואין שהות בכדי שכל הקהל יסיפיקו ליטול ולברך, האם אפשרי שאחד מהקהל יברך בקול רם ויכוונו כולם לצאת י"ח ויגענוע הוא עבורם? באר מדוע? האם יש נפק"מ בין היום הראשון לשאר הימים.
2. כשביום האחרון של חג הסוכות ההדס והערבה והלולב התייבשו [מחמת שהניחם במשך כל החג במכונית ויקדה עליהם השמש] ואין לו ענפי הדס וערבה אחרים תחתים, האם היבשים כשרים לנטילה.
3. באר, כיצד יתכן שצריך מהדין שיהיה אורך שדרת הלולב ז' טפחים.

7. חנוכה

א. הדליק חנוכיה מנרות חלב ומיד כשהדליק כבתה והדין הוא ש"אין זקוק לה", לאחר מכן לקח הילד את הנר הכבוי והחזירו לקופסה שיש בה עוד מאה נרות, לאחר חג החנוכה אירעה בביתם הפסקת חשמל, האם מותר יהיה להשתמש בנר אחד מאותה קופסת התערובת? נמק! וכיצד ינהגו?
ב. באלו אופנים "כבתה זקוק לה"? והאם כשמדליק שוב יברך פעם נוספת?
ג. נתן שמן בכוסית מנורתו, ולאחר כרבע שעה הוא נוכח לראות שלא נתן די שמן בכדי שידלוק מחצית השעה כהלכה, ועתה עומד הנר להיכבות, מה יעשה? האם הוא פטור מלהדליק שוב כיוון שטעה, או שצריך להוסיף שמן כעת? או שישנה אפשרות אחרת? האם כשמדליק מברך שוב.

8. פורים

א. החסיר בקריאת המגילה מלה אחת, או שחסר בכתיבתה מילה אחת והשלימה מהחומש, האם יצא יד"ח בדיעבד, או שחייב שוב לקרותה?
ב. כיצד יתכן עיר שאין בה היום חובת קריאת מגילה בברכה ואומרים על הניסים (2 סוגי עיירות).
ג. כיצד יתכן עיר גדולה שאינה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון ואין לה עיר מוקפת חומה בסמוך ונראה לה, ויקראו בה ביום ט"ו בברכה? מדוע?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. שופר

א. באר מה הן השיטות בהלכה בעניין כמה הוא אורך התקיעה, האם שיעור התקיעה שונה בין תשרי"ת ובין תש"ת.
ב. מה קרוי שתי נשימות ומה קרוי נשימה אחת.
ג. תקע בשופר בחלק הרחב שבו או העמיד את החלק הרחב לכיוון הצד ולא לכיוון מעלה, או שתקע בצד שמאל, האם מעכב או כשר בדיעבד או אף לכתחילה?

10. יוכ"פ

א. מהו שיעור איסור אכילה ביוכ"פ לאיסור ועונש? באיזה אופן האוכל שיעור שלם לא ייענש (2 אופנים), האם ייענש כשאכל כשיעור נבילה או טריפה או שבזה ההלכה היא ש"אין איסור חל על איסור".
ב. כששאתו טהורה, האם מותר ליגע בה ביום, או להעביר מידו לידה ביום?
ג. כשיש ויכוח בין שני רופאים מומחים יהודי וגוי האם החולה צריך לאכול מה יעשו? כשהרופא היהודי אומר שאין צריך לאכול, האם דעתו של החולה יכולה להכריע, ומדוע? כשאוכל בהיתר האם יקדש, ויברך ברכת המזון עם אמירת רצה כשחל בשבת, ואמירת יעלה ויבוא - או לא?

11. סוכה

1. סוכה שסיככה כדין בסכך כשר וצללה מרובה מחמתה, ובאמצע החג התפתחו תנאי שרב, או שבאו רוחות חזקות והסוכה נמצאת בקרבת עץ עבות שנושרים ממנו הרבה עלים, וחושש שבסוכה יהיה חם מאד או שהיא תתמלא בעלי שלכת, ורוצה הוא לכסות את הסוכה בבד יוטה שלא יכנס החום, או בכדי שלא ינשרו עלים מן העץ הסמוך לסוכה? פרט מה הן השיטות ומהי ההלכה.

2. מה הדין בפורס תחת הסכך הכשר סדין ובו ציור חדשני מדהים הכולל תמונת של אחד מגדולי ישראל, והסדין הוא גם צילתו מרובה מחמתו.
3. האם מותר שלא בעת האכילה לפרוס מעל הסכך שמיכת פוך שילד הרטיב בלילה לצורך ייבושה, וניכר לכל ששוטחה בכדי לייבשה, והוא העמיד שומר שיזכיר לו להורידה לפני שעת האכילה, או אף בשעת האכילה?

12. חנוכה

- א. בית שיש בו שני פתחים האם צריך להדליק בכל פתח או די שידליק באחד מהם, האם הדין שונה בחצר בעלת שני פתחים, באופן שצריך להדליק בשניהם האם יברך על כל פתח ופתח.
- ב. הגיע לביתו כרבע שעה לפני זמן שכלתה רגל מהשוק ומדליק נר חנוכה, האם צריך לתת בה שמן רק עד שתכלה רגל מן השוק למשל רבע שעה, או שמ"מ צריך הוא לתת בה שמן בשיעור שתדלוק במשך חצי שעה, באופן שנתן שמן יותר מהשיעור האם מותר להנות ממנו אחר מחצית השעה, נמק.
- ג. טעה ובלילה השני הדליק רק נר אחד, ולאחר שהעירו לו על כך הדליק עוד נר, האם יברך? מדוע? מי שהיה אנוס ביום הראשון ולא הדליק כלל [ולא הודלק עבורו] כמה נרות ידליק ביום השני כפי שמדליקים כל שאר האנשים, או שמתחיל הוא היום ומדליק רק נר אחד.